

»Ubijmo zmaja!«

V spomin na 13. obletnico koroškega plebiscita.

Kakor priča narodna pripovedka, se je v starem času razprostiralo med Vrbskim jezerom in krajem, kjer zdaj stoji Celovec, močvirje in goščava. V goščavi sta gospodarila bivol in neresec. V močvirju pa, ki ga je pokrivala neprodirna megla, je domoval pošasten zmaj ali »lintverne« (iz nemškega: Lindwurm = zmaj). Kdor je zašel v to meglo, ga ni bilo več nazaj. Pogosto je izginilo tudi kako govedo od čred, ki so se pasle ob robu goščave.

Vsak dan je bilo bolj jasno: zmaja je treba ubiti! Toda nihče si ni upal nad pošast. Tedaj so se poslužili zvijače. Zmaja so zvbili iz močvirja s pomočjo bika, ki so ga privezali kraj močvirja. Na bika so pritrdili velik oster železen kavelj. Zmaj se je res dal preslepiti, planil je na bika, a v istem trenutku se mu je zasadilo ostro zakrivljeno železo v mehek gobec. Tedaj so prihiteli možje, ki so čakali na ta trenotek, in so zavpili: »Ubijmo ga, preden se reši!« In so pobili zmaja.

Dežela je bila rešena nevarne pošasti, goščavo so izsekali in močvirje izsušili.

Stari zmaj je mrtev, v Celovcu na Novem trgu so mu postavili kamenit spomenik.

A prišel je na Koroško nov zmaj, in ta je še nevarnejši in pogubonosnejši, nego je bil oni stari. Ta novodobni zmaj na Koroškem je brezobzirno ponemčevanje našega koroškega slovenskega ljudstva. Ta zmaj je zlasti nevaren slovenski mladini. Kajti zmaj ve: če je mladina moja, bo tudi bodoči rod moj! V šolah — potujčevalnicah — davi in duši novodobni koroški zmaj nad 15.000 slovenskih otrok.

15.000 ubogih koroških slovenskih otrok v žrelo nenasitnega nemškega zmaja! O, kdor je res pravi Slovenec, mora pri tem občutiti v svojem srcu bridko bol!

Ko se je končala svetovna vojna leta 1918, smo Slovenci mislili, da je prišel trenotek, ko bomo mogli tega koroškega zmaja ubiti. Slikar gosp. M. Gaspari je naslikal zeleno pošast, zmaja, in pred njim moža, ki z ogromno gorjačo udari zmaja z vso silo po glavi! »Zdaj mora biti zmaja konec!« Slovenci so rekli: »Ubijmo zmaja! Rešimo se iz njegovega smrtonosnega objema! Dovolj nam je že škodoval! Dovolj bodi našega narodnega umiranja! Živeti hočemo! Dovolj smo že izgubili naše lepe zemlje! Na svoji zemlji hočemo biti sami gospodarji! Na naši zemlji tuji rod — naj gost nam bo, a ne gospod!«

Ob koncu svetovne vojne, leta 1918! Žal, bili smo prepočasni! Čakali smo, da si je zmaj opomogel, da je prišel zopet do sape — a potem nam je pokazal zobe in kremplje, in nismo mu mogli iztrgati krivičnega plena. Dne 10. oktobra 1920 je bilo slovenstvo na Koroškem z nemškim zmagajem odločilni boj — in zmaj je zmagal!

Cela Koroška je bila nekoč slovenska. Na Solnograškem še danes pravi ljudstvo Koroški: Slovenska dežela (das Windische Land). A mi ponemčene Koroške nismo terjali zase. Pač pa smo hoteli »nemška« mesta in trge (kakor jih Nemci imenujejo): Borovlje, Železno Kaplo, Pliberk, Velikovec, Grebinj, Celovec, Beljak. Zakaj so ta mesta in ti trgi nemški? Zato, samo zato, ker nam v njih vse Slovence, zlasti vso slovensko deco v nemških otroških vrtcih in v nemških šolah ponemčijo! Če bi se to ne zgodilo, bi bili: Borovlje, Železna Kapla, Pliberk, Grebinj tako slovenski, kot so slovenski Jesenice, Tržič in Kamnik na Gorenjskem. Velikovec bi bil slovenski kot Kranj in slovenski bi bil tudi Celovec. Po večini slovenski bi bil tudi Beljak, ležeč na meji med nemško in slovensko Koroško, a odprt na tri četrtine proti slovenskemu ozemlju in samo na eno četrtino proti nemškemu.

Slovenska deca! Góji živi čut prave slovenske in slovanske bratske vzajemnosti do bratov in sester severno od Karavank, in potem pazi na trenotek, kdaj bo treba zadati odločilni udarce koroškemu zmaju, ki ugonablja naš ubogi narod na Koroškem!

S T R A Ž A R J I P O J O . . .

Pod tem naslovom bomo priobčevali pesmice in proste spise, ki jih dobimo od »Stražarjev«. Ni s tem rečeno, da sta pesem ali spis godna za tisk, da sta pesem ali spis kar že dovršena po obliki in vsebini, o, ne; le veselje hočemo napraviti mladim ljudem, ki se trudijo za lep jezik, da vidijo svoje ime tiskano. Veliko veselje je človeku tiskano ime, še staremu.

D. Marjan - Škofja Loka:

Naši bratje.

*Tam, kjer Trst stoji in pa Gorica,
ne čuje se slovenska govorica,
tam kruti tuji gospodarijo
ter naše brate zatirajo.*

*A prišla bode doba zlata,
ko zmeljemo sovraga,
poteptamo in pomandramo ga,
krutega sopražnika.*

KAPITANOVA POVÊD

Stražarji! Vsak »Stražar« mora
vedeti, znati, povedati vsakomur

Začasni poslovnik Pomladka Jadranske straže.

(Dalje.)

Odbor je sklepčen, če je navzoč načelnik ali podnačelnik in vsaj še trije odborniki.

Odbor sklepa z navadno večino.

Načelnik glasuje sam le v primeru enakosti glasov, v teh primerih odločuje njegov glas.

Odbor mora sklicati načelnik k seji vsaj enkrat na mesec. Ako bi tega ne storil, ga skliče lahko glavni poverjenik JS na zavodu. V vsakem slučaju je vabiti k sejam glavnega poverjenika.

Po potrebi povabi načelnik k odborovi seji tudi razredne poverjenike, ki imajo posvetovalni glas v zadevah svojega razreda.

Ako preneha delo kakega odbornika iz kateregakoli vzroka, privzame lahko odbor do prihodnjega občnega zbora kakega drugega člana.

(Dalje.)